

Warszawa, dnia 18 kwietnia 2011 r.

RPO-665676-VII-720.6/11/JL

Informacja
o czynnościach przeprowadzonych z upoważnienia Rzecznika Praw
Obywatelskich w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych Komendy
Powiatowej Policji w Oleśnie.
(wyciąg)

1. Wprowadzenie.

Działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich w dniu 8 lutego 2011 r. do Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych Komendy Powiatowej Policji w Oleśnie (zwanymi dalej: PdOZ lub Izba) udali się przedstawiciele Rzecznika Praw Obywatelskich z: Zespołu „Krajowy Mechanizm Prewencji” oraz reprezentantka Zespołu Pełnomocnika Terenowego Biura Rzecznika Praw Obywatelskich we Wrocławiu. Wykonując zadania Krajowego Mechanizmu Prewencji, przedstawiciele Rzecznika sprawdzili na miejscu sposób traktowania osób zatrzymanych, dokonując oceny pod względem ich ochrony przed torturami oraz innym okrutnym, nieludzkim i poniżającym traktowaniem albo karaniem.

Przeprowadzone czynności polegały na:

- wysłuchaniu informacji przedstawionych przez Komendanta Powiatowej Policji;
- oglądzie wszystkich pomieszczeń Izby, w tym sprawdzeniu stanu wyposażenia pokoi dla osób zatrzymanych;
- zapoznaniu się z książką przebiegu służby.

Pracownicy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich poinformowali Komendanta Powiatowej Policji o ustaleniach dokonanych w ramach powyższych czynności, a także wysłuchali jego uwag i wyjaśnień.

Ponadto, po zakończeniu wizytacji analizie poddano protokół kontroli sanitarnej przeprowadzonej przez Państwową Inspekcję Sanitarną MSWiA na obszarze województwa opolskiego w dniu 21 października 2010 roku.

2. Charakterystyka Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych.

Pojemność Izby wynosi 14 miejsc (siedem pokoi dwuosobowych). Pomieszczenia dla Osób Zatrzymanych usytuowane są na parterze Komendy Powiatowej Policji, do których wchodzi się z klatki schodowej Komendy oraz z parkingu wewnętrznego Komendy. Nadzór nad Izbą sprawuje Naczelnik Wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego. Do pełnienia służby w PdOZ są delegowani funkcjonariusze z Wydziału Prewencji, w tym również kobiety. Służba pełniona jest w 12 godzinnym systemie zmianowym przez dwóch funkcjonariuszy.

Z informacji przekazanych przez Komendanta wynika, że w przypadku umieszczenia w Izbie kobiety, czynności związane z jej osadzeniem zawsze wykonuje jedna z funkcjonariuszek.

Izba przeznaczona jest dla kobiet i mężczyzn, zatrzymanych w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa oraz zatrzymanych do wytrzeźwienia. Opłata za pobyt osoby nietrzeźwej wynosi 100 zł. Najbliższa izba wytrzeźwień znajduje się w Opolu.

Pomieszczenia dla Osób Zatrzymanych Komendy Powiatowej Policji w Oleśnie zostały zasiedlone w dniu 18 czerwca 2008 roku.

3. Ogląd Izby.

Przeprowadzony ogląd całej Izby oraz uzyskane w związku z tym informacje pozwoliły stwierdzić, iż:

- Zgodnie z treścią rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 października 2008 r. w sprawie pomieszczeń w jednostkach organizacyjnych Policji przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia oraz regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach (Dz. U. z 2008 r. Nr 192, poz. 1187) zwanego dalej „rozporządzeniem”, w Izbie wydzielonych zostało: siedem pokoi dwuosobowych dla osób zatrzymanych, magazyn czystej pościeli, magazyn brudnej pościeli, dwa magazyny depozytowe, pokój do podgrzewania posiłków oraz zmywania naczyń,

dwa pokoje sanitarne służące do utrzymania higieny osobistej (umywalnia, natryski i ubikacje), pokój lekarski oraz pokój dyżurnego.

- Pokoje dwuosobowe dla osób zatrzymanych wyposażono w dwie prycze jednoosobowe, na których położone są materace ze zmywalną powierzchnią (utrzymane w bardzo dobrym stanie), stół i dwa taborety przytwierdzone do podłogi, bez ostrych krawędzi. W jednym z pokoi, przeznaczonych dla zatrzymanych pobudzonych, zainstalowano kamerę.
- Oświetlenie sztuczne w pokojach dla zatrzymanych stanowią cztery punkty świetlne odpowiednio zabezpieczone przed zniszczeniem. W ocenie przedstawicieli Rzecznika Praw Obywatelskich, takie oświetlenie jest wystarczające do czytania i pisania.
- Okno w każdym z pokoi zabezpieczone jest od wewnątrz stalową siatką, a od zewnątrz metalową kratą. Są to okna uchylne i mają matowe szyby. Pod oknem znajduje się grzejnik centralnego ogrzewania, zabezpieczony metalową siatką. Poza tym, każdy z pokoi dla zatrzymanych jest wyposażony w wentylację grawitacyjną. Wizjer w drzwiach zabezpieczono szkłem hartowanym od wewnątrz oraz ruchomą zasłoną od strony korytarza. Drzwi wyposażono w dwie zasuwki, zamek i łańcuch.
- Generalnie w pokojach dla zatrzymanych było czysto. Ich ściany do wysokości ok. 2 m. pomalowano farbą olejną, a powyżej akrylową. Na podłodze położono kafle.
- Posiłki dla osób zatrzymanych przygotowywane są przez kuchnię szpitala powiatowego w Oleśnie, oddalonego od budynku Komendy o około 100 metrów. Przynoszone i podawane są w naczyniach jednorazowych. Ponadto, w Izbie wyodrębniono pomieszczenie do podgrzewania posiłków, gdzie można przygotować gorący napój (kawę, herbatę). W kuchni znajduje się również zapas wody pitnej butelkowanej dla osób doprowadzonych w celu wytrzeźwienia oraz naczynia jednorazowe.
- Wyodrębniono również pomieszczenia spełniające rolę magazynu czystej pościeli oraz magazynu brudnej pościeli. W magazynie czystej pościeli przechowywane są piżamy, buty zastępcze, czysta bielizna pościelowa, poduszki oraz kaftany bezpieczeństwa. PdOZ nie posiada ubrań zastępczych przeznaczonych dla osób, o

których mowa w §10 ust. 2 rozporządzenia. W magazynie brudnej pościeli składowane są brudne ręczniki i pościel. Materace i koce znajdują się w jednym z pomieszczeń depozytowych, w którym umieszczono również szafę na depozyt osób zatrzymanych. W drugim magazynie depozytowym, w ponumerowanych szafkach, przechowywany jest depozyt wartościowy oraz ubrania wierzchnie.

- Jeden z pokoi sanitarnych przeznaczono dla kobiet, drugi zaś dla mężczyzn. Pomieszczenie dla kobiet wyposażono w prysznic oddzielony od reszty ścianką o wysokości około 1,5 metra, w taki sposób by zapewnić zachowanie intymności podczas kąpieli. Ponadto wydzielono WC. Pomieszczenie dla mężczyzn zostało zaprojektowane w identyczny sposób, z tą różnicą, iż w miejsce prysznicza zamontowano pisuar. W obu łazienkach działa sprawna wentylacja mechaniczna oraz są zainstalowane przyciski sygnalizacji alarmowej. Drzwi mają okna z nietłukącego się szkła.
- W Izbie nie wyodrębniono miejsca przeznaczonego do palenia wyrobów tytoniowych przez osoby zatrzymane. Z informacji udzielonej przez Naczelnika Wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego wynika, iż zatrzymani mogą palić wyroby tytoniowe w łazience.
- Na życzenie zatrzymanych funkcjonariusze Policji, po pobraniu środków finansowych z depozytu zatrzymanego, dokonują (raz na dobę) zakup wyrobów tytoniowych i prasy.
- Przed umieszczeniem w Izbie osoby zatrzymane są poddawane badaniu lekarskiemu, na własne żądanie lub gdy zachodzi taka potrzeba. Badanie wykonywane jest w siedzibie Szpitala Powiatowego w Oleśnie przez dyżurującego lekarza. W razie potrzeby udzielenia pomocy medycznej zatrzymanemu, który już przebywa w Izbie, wzywany jest lekarz pogotowia. Lekarz ma do swojej dyspozycji odrębny pokój. Mieści się w nim kozetka i parawan.
- Pokój dyżurnego stanowi wygradzona część korytarza. Wyposażony jest instalację telefoniczną mającą połączenie z dyżurnym Komendy, skrzynkę z instalacją przyzywową i alarmową, a także w sprzęt do wykrywania metalu.

- Przeszukanie osób zatrzymanych następuję w pomieszczeniu depozytowym, które częściowo wyłożone jest wykładziną. Nie ma w nim kamery.
- W dniach: 12 i 15 listopada 2010 roku odbyły się szkolenia resortowe dla funkcjonariuszy Policji pełniących służbę w PdOZ. Ostatnie szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej odbyło się w dniu 23 września 2010 roku.
- Regulamin pobytu osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia znajduje się w pokoju dyżurnego. Zgodnie z informacją udzieloną przez Naczelnika Wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego każdy zatrzymany jest zapoznawany z regulaminem, co odnotowywane jest w książce przebiegu służby. Ponadto, każdemu zatrzymanemu udostępnia się regulamin do pokoju – jeśli tego zażąda. PdOZ jest w posiadaniu tłumaczenia Regulaminu na 6 najbardziej popularnych języków obcych.

4. Dane z przeprowadzonych rozmów.

W czasie wizytacji w PdOZ nie zastano żadnej osoby zatrzymanej lub doprowadzonej w celu wytrzeźwienia.

5. Analiza dokumentacji Izby.

W czasie wizytacji poddano kontroli książkę przebiegu służby. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Z udostępnionych danych statystycznych wynika, że w roku 2010 w Izbie przebywało łącznie 485 osób. W tej liczbie 337 osób to podejrzani o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia, a 148 zostało doprowadzonych w celu wytrzeźwienia.

Z udzielonych wyjaśnień przez Komendanta wynika, iż w roku 2010 miało miejsce wydarzenie nadzwyczajne w postaci usiłowania popełnienia samobójstwa. W roku 2011, do dnia wizytacji, nie odnotowano żadnego wydarzenia nadzwyczajnego.

W roku 2010 jednokrotnie zastosowano środek przymusu bezpośredniego w postaci użycia kaftana bezpieczeństwa. Miało to na celu zapobieżenie spowodowania

obrażeń ciała u pobudzonego zatrzymanego. W roku 2011, do dnia wizytacji, nie stosowano środków przymusu bezpośredniego.

W okresie tym nie prowadzono żadnych postępowań dyscyplinarnych i karnych przeciwko funkcjonariuszom Policji, pełniącym służbę w PdOZ, ani nie wystąpiono na drogę postępowania cywilnego przeciwko jednostce Policji.

W dniu wizytacji, w pomieszczeniu obok dyżurki Komendy znajdował się alkomat wraz z jednorazowymi ustnikami. Świadcstwo wzorcowania zostało wydane 23 sierpnia 2010 r. i było ono ważne do dnia 23 lutego 2011 r.

Po zakończeniu wizytacji przeanalizowano również protokół kontroli sanitarnej, przeprowadzonej w dniu 21 października 2010 r. przez Zespół Państwowej Inspekcji Sanitarnej MSWiA na obszarze województwa opolskiego. Była to kontrola kompleksowa. Nie stwierdzono żadnych zaniedbań i nie wydano zaleceń do wykonania.

6. Wnioski i zalecenia.

Ustalenia poczynione przez pracowników Biura Rzecznika Praw Obywatelskich w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych Komendy Powiatowej Policji w Oleśnie wykazały, że podstawowe zadanie, jakie prawo stawia przed tego typu placówką, tj. izolowanie osób zatrzymanych, realizowane jest w niej prawidłowo.

Po analizie dokumentacji i obejrzeniu pomieszczeń Izby przedstawiciele Rzecznika Praw Obywatelskich nie stwierdzili występowania czynników, które wskazywałyby na okrutne, nieludzkie lub poniżające traktowanie osób przebywających w tych pomieszczeniach.

W celu pełnej realizacji praw osób umieszczonych w Izbie konieczne jest:

- dokonywanie wpisu o poinformowaniu zatrzymanego o całodobowym monitoringu Izby w książce przebiegu służby;
- wyodrębnienie, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 września 2001 r. w sprawie zasad dopuszczalności używania wyrobów tytoniowych na terenie obiektów podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, pomieszczenia przeznaczonego do palenia wyrobów tytoniowych;

- wyposażenie PdOZ w ubrania zastępcze, o których mowa § 10 ust. 2 Załącznika do rozporządzenia.

Komendant Powiatowy Policji w Oleśnie pozytywnie odniósł się do wystosowanych zaleceń. Zobligował funkcjonariuszy pełniących służbę w PdOZ do każdorazowego informowania osadzonych o działającym monitoringu w pomieszczeniach i potwierdzania tego wpisem w książce przebiegu służby. Ponadto Izba została wyposażona w ubrania zastępcze. Wobec braku w PdOZ pomieszczeń wentylowanych spełniających wymagania pomieszczenia do używania wyrobów tytoniowych, do tego celu wyznaczono toalety.